

selje viditi te sela in po njih sprehajati se. Kaj nek napravljaja jih ptujcom tako ljube? To izvira odtod, ker švajcarske vasí večídel so vse drugačne od naših. Pri nas namreč vasí so večídel tako zanemarjene, nesnažne in neprijetne, da se človeku gabi, ko va-nje stopi. Vidi namreč hiše na kupu eno pri drugi, nektere na pol dodelane; ulice so ozke, gerbaste, nesnažne; če je suho vreme, polne prahú, če dežuje, polne blata in mokrote; po njih gonijo se prešiči ali rogovilijo krave in voli; pred vsako hišo skorej je kup gnoja, ki mnogokrat do okenj sega; med in za hišami raztreseno sem ter tje je kamenje, lesovje in mnoga šara, ali leží pa gnije celó gnjusobna merhovina. Tù pa tam so zelene in smerdljive mlake, po katerih plavajo race al regljajo žabe. Da po takih nesnažnih krajih tudi zrak za dihanje je sila neprijeten in zdravju škodljiv, je menda lahko verjeti. Recite, dragi bravci, ali ne nahajamo vsega tega po večjem delu slovenskih vasí?

Nasproti v Švajcu, kako vse drugače pa prijetno je tam! Kmečke hiše so lepe, snažne pa lične, kakor da bi jih bil bukvoez naredil; ločene so ena od druge, lepo so zidane ali pa močne iz lesa narejene, posebno so okna čedne in velike, in skorej povsod previdene z lepimi zagrinjali, če lih priprostimi; ulice so široke, suhe in čedne, ter imajo potrebne jarke na stranéh. Nikjer in nikoli ni viditi gnoja na ulicah, ampak hranijo ga na dvorišču, zadaj za hišo, da popotnik, stopivši v vas, nič gerdega ne vidi.

Kar pa švajcarske vasí posebno prijetne dela, je, da malokdaj je kako prebivališče viditi, ktero bi zadaj ne imelo sadovnjaka, lepo oskerbljenega in polnega žlahnih drevés; pred vsako hišo in hišico je pa gotovo majhen vertič ali cvetnjak. Tam kjer slovenski kmet svoje gnojnišče napravljaja, vé švajcarski kmet nekaj prostora si prihraniti za cvetlice, in ko bi nič družega ne mogel, napravi poleg stanovališča svojega saj ozko gredico, v ktero kake cvetice posadí; od spomladi do pozne jeseni ne bo nikoli brez cvetlic. In švajcarski kmet je kmet kakor naš kmet, je tudi pridni kmet; ima terdo in toliko delati kolikor naš slovenski; verh tega pa, ker občine (soseske) se gibljejo v Švajcu bolj prosto kot drugej, ima on tudi mnogo opravljati v občinskih zadevah; in švajcarski kmet ni zanikern v rečéh, ktere zadevajo blagor občine (soseske) njegove, temoč udeležuje se mnogih javnih oprav in zborov, v katerih se posvetujejo sosesčani za občne potrebe.

Švajcarski kmet tudi ne ostaja pri starih šegah; on je marljiv, prebira gospodarske bukve in časopise, — on napreduje. Posebno ljubi pa on hišo čedno znotraj in zvonaj, tedaj ima še vedno časa dovelj za lepe in prijetne stvari, ko je bil potrebne poskerbel. V hiši, v hlevih, na dvorišču, v skednji — povsod se vidi, da je ljubav do čednosti in rednosti ondi domá; posebno pa kažejo to lepi vertiči pred hišami ali poleg ceste, — vertiči, ki so tako majhni, da so komaj vredni tega imena, ako bi ne bili polni cvetlic. Naj pa nikdo ne misli, da Švajcar zavolj ljubave do cvetlic nepotrebnih stroškov si nalaga, — tega nikdar ne; švajcarski kmet je varičen, prav varičen. Če, postavimo, na živinsk somenj gré, ne potrosi ne vinarja nepotrebno; on se tam ne vpijani, ter ne pride na pol živina domú; on gospodari z vsim natanko in previdno, ter ne izdaja dnarja kakor tam, kjer je neobhodno potrebno, — za cvetlice tudi ne. On pa ni len, ter gré več ur deleč tje, kjer vé, da v svoj vertič bi utegnil kaj lepega zastonj dobiti, kakšno gomolje ali seme prijetnih cvetlic. Sadijo pa sejejo njegovi otroci, posebno hčere njegove, — pridne in cveteče, ktere se vedejo po cvetnjaku, da je veselje gledati jih. (Konec sledí.)

Slovanski popotnik.

* Na Dunaji je prišel na svetlo pregled vsih v letu 1854 v našem cesarstvu na svetlo danih bukev in časnikov pod naslovom: „Bibliografisch-statistische Uebersicht der

Literatur des österr. Kaiserstaates vom 1. Jänner bis 31. December 1854. 2. Bericht. Erstattet im hohen Auftrage Sr. Exc. des Herrn Minister des Innern Freih. v. Bach, k. k. wirkl. geh. Rath &c., von Dr. Constant Wurzbach von Tannenberg. (Mit 57 Tabellen).

* Gosp. Ivan Kukuljevič je izdal v Zagrebu prvi zvezek večjega dela svojega pod naslovom: „Stari pjesnici hrvatski“; obsega pesnike 15. stoletja, cena mu je 40 kr. sr.

* Mesca maja pridejo poljski igravci iz Krakove na Dunaj in bojo igrali v gledišu videnskem.

* V Belemgradu se pripravljajo ustanoviti kupčijsko in obertnijsko zbornico in pa národno banko po načinu dunajske.

* Nadopolni horvaški pisatelj Milan Dimitriev Bubanovič, rojen v Križevcu, je umerl še le 20 let star 27. jan. v Varaždinu. Horvaški in serbski časniki, posebno „Neven“ in „Svetovid“ so zgubili izverstnega podpornika, kteremu je slavni Ivan Kukuljevič sam v serčnem spisu v „Narod. Nov.“ položil spominek na prezgodni grob.

* Občehvaljeni česki časnik „Živa“ izhaja letos vsake kvatre v zvezkih po 6 pôl.

* Arabski koledar Bache-a pravi, da navadne naše številke ali broji (cifre), ki smo jih dobili od Arabcov, je konec 12. stoletja tergovec Fiberacci iz Pize na Laškem, znan pod imenom Leonardo, iz svojega potovanja po severnem primorji Afrike domú na Laško prinesel, in ker so bile prostejše in natanjčnije od vsih družih poprej v Evropi znanih, so se iz tega tergovskega mesta kmalo razširile po svetu; Leonardo pa jih ne imenuje arabske, ampak indiške številke, ker Arabci ne sebi, ampak Hindom pripisujejo njih znajdbo. Ime cifra je arabske korenike, ki pomeni šteti, številiti, brojiti.

* Nedavnej je na Marskem neka ces. sodnija poslala županu v nemškem jeziku pisano povelje, naj okliče mlinarjem, da naj pridejo vsi napovedani dan v sodnijo; kdor ne pride, plača 30 krajc. kazni. Župan, ki ne zna nemško brati, prosi učitelja, naj mu prestavi ukaz v domači (česki) jezik; ta mu berž to stori, pa namest Müller (mlinarje) bere Mütter (matere), in tako tudi okliče župan sodniški ukaz. Prestrašene se podajo matere — mlade in stare — iz vse soseske napovedani dan k sodnii, — uradniki se čudijo, kaj ima to pomeniti, dokler se ne razreši pomota prestavljenega pisma.

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz Reke 6. marca. B. — Naše mesto se je polepšalo in povikšalo poslednje leta tako, da, kdor ga je vidil pred desetimi leti, pa ga sedaj vidi, se čudi. Velike hiše in široke ulice so lišp reškega mesta. Luka, v kateri je sedaj čez 20 velikih kupčijskih in čez 50 manjih ladij, je prostorna. Za novi terg Irmeni se dela iz ličnega kamenja vodnjak, kateri bo kaj lep; štirje velikani (giganti) bodo na ramah Njih veličanstvo cesarja Franc Jožefa nosili. Četert ure od mesta pa vsaki dan do 800 ljudi zida lepo in veliko poslopje, v katerem bo c. k. mornarska (nautiška) šola. V cesarski fabriki, kjer delajo tobak in cigare, ima vsak dan okoli 900 ljudi dela dosti. Pa od vsega tega drugičkrat kaj več, ker sem se namenil Reko „Novicam“ obširniše popisati *).

Iz Pole v Istri 4. marca. Razveseljuje nas že prijazno pomladansko vreme; po polji cvetó dišeče vijolice, bele in rumene cvetlice, in povsod cvetè že drevje. Lepšega časa v teh krajih si človek komaj želeti more. Up, da bomo imeli mir, nam je veliko skerbí odvzel, ker je že večídel živeža tako nizke cene, da si zdaj tudi revež pomaga. — Delo pri novem arsenalu napreduje; nova, lepa kosarna bo do prihodnje jeseni doveršena; njena sprednja stran,

*) Nam bo ljubo.